

برنامه اقدام مشترک

مقدمه

هدف این مذاکرات رسیدن به یک راه حل جامع بلندمدت مورد توافق طرفین است به نحوی که تضمین کند برنامه هسته‌ای ایران منحصراً صلح‌آمیز خواهد بود. ایران مکرر اظهار نموده هرگز تحت هیچ شرایطی به دنبال دستیابی یا تولید هر گونه سلاح هسته‌ای نخواهد بود. این راه حل جامع مبتنی بر اقدامات اولیه مذکور بوده و به یک گام نهایی منجر خواهد شد که دوره زمانی آن مورد توافق قرار گرفته و به رفع نگرانی‌ها می‌انجامد. این راه حل جامع ایران را قادر می‌سازد تا به طور کامل از حقوق خود در بهره‌گیری از انرژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز بر اساس مفاد مرتبط در معاهده NPT و مطابق تعهدات مربوطه برخوردار گردد. این راه حل جامع شامل یک برنامه غنی‌سازی با تعریف مشترک طرفین و با محدودیت‌های عملی و اقدامات شفاف‌ساز به منظور تضمین ماهیت صلح‌آمیز این برنامه خواهد بود. این راه حل جامع به مثابه مقوله‌ای یکپارچه می‌باشد که هیچ بخشی از آن مورد توافق نیست مگر آنکه تمامی بخش‌ها مورد توافق باشد. این راه حل جامع شامل یک فرآیند دوطرفه و گام به گام می‌باشد و به رفع کامل تمامی تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل و همچنین تحریم‌های چند جانبه و ملی مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران می‌انجامد.

در فاصله میان اقدامات اولیه و گام نهایی، گام‌های اضافی از آن جمله، رسیدگی به قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل با رویکرد پایان رضایت‌بخش نگرانی‌های شورای امنیت درباره موضوع، علاوه بر گام‌های دیگر خواهد بود. ایران و E3+3 مسئول به نتیجه رساندن و اجرایی کردن اقدامات میان مدت متقابل و همچنین راه حل جامع همراه با حسن نیت خواهند بود. یک کمیسیون مشترک از E3/EU+3 و ایران تشکیل خواهد شد تا بر اجرایی شدن اقدامات میان مدت نظارت کند و به مسائل احتمالی رسیدگی کند، در حالیکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) مسئول راستی‌آزمایی اقدامات هسته‌ای مربوطه می‌باشد. این کمیسیون مشترک برای تسهیل حل و فصل مسائل مورد نگرانی گذشته و حال حاضر همکاری خواهد کرد.

عناصر گام اول

گام اول دارای محدودیت زمانی، با دوره زمانی ۶ ماهه و قابل تمدید با رضایت طرفین می‌باشد، که در این مدت همه طرفین با حسن نیت در جهت حفظ فضای سازنده در مذاکرات فعالیت خواهند کرد.

ایران اقدامات داوطلبانه زیر را در پیش خواهد گرفت:

- نیمی از ذخیره اورانیوم موجود با غنای ۲۰٪ به اکسید ۲۰٪ به عنوان ذخیره فعال برای تولید سوخت راکتور تحقیقاتی تهران (TRR) تبدیل گردد. باقی UF₆ ۲۰٪ به غنای کمتر از ۵٪ رقیق‌سازی شود. هیچ خطی برای فرآیند بازگشت وجود نداشته باشد.
- ایران اعلام می‌دارد که در این دوره ۶ ماهه، اورانیوم را فراتر از ۵٪ غنی‌سازی نخواهد کرد.

- ایران اعلام می‌دارد که فعالیت‌های خود در تاسیسات غنی‌سازی سوخت نطنز^۱، فردو^۲ و راکتور اراک^۳ (که با عنوان IR-40 توسط IAEA شناخته می‌شود) را هیچ پیشرفتی نخواهد داد.
 - با آماده شدن خط تبدیل UF6 با غنای ۵٪ به UO2، ایران تصمیم دارد کلیه UF6 به تازگی غنی شده تا ۵٪ را در مدت دوره ۶ ماهه به اکسید UF6 تبدیل کند؛ مطابق با برنامه عملیاتی کردن تاسیسات تبدیل که به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) اعلام شده است.
 - هیچ تاسیسات جدیدی برای غنی‌سازی احداث نمی‌گردد.
 - ایران فعالیت‌های تحقیق و توسعه (R&D) حراست شده خود را ادامه خواهد داد، شامل فعالیت‌های تحقیق و توسعه کنونی برای غنی‌سازی که به منظور انباشت اورانیوم غنی‌شده طراحی نشده‌اند.
 - هیچ گونه بازفرآوری و یا ساخت تاسیسات با قابلیت بازفرآوری انجام نمی‌گیرد.
 - نظارت‌های ارتقا یافته :
- ارائه اطلاعات مشخص به آژانس IAEA؛ شامل اطلاعات مربوط به طرح‌های تاسیسات هسته‌ای ایران، توصیف کلیه ساختمان‌ها در هر یک از محوطه‌های هسته‌ای، توصیفی از سطح عملیات هر یک از تاسیسات که به فعالیت‌های هسته‌ای مشغول هستند، اطلاعات مربوط به معادن، استخراج و نورد اورانیوم، و اطلاعات مربوط به مواد اولیه. این اطلاعات می‌بایست ظرف سه ماه پس از اعمال اقدامات مذکور ارائه گردد.
 - یک DIQ (پرسشنامه اطلاعات طراحی) به روز شده درباره راکتور اراک (که با عنوان IR-40 توسط IAEA شناخته می‌شود) به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) ارائه گردد.
 - اتخاذ گام‌های لازم برای توافق با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) برای اعمال پادمان‌های آژانس در مورد راکتور اراک (که با عنوان IR-40 توسط IAEA شناخته می‌شود).
 - دسترسی روزانه بازرسان آژانس (IAEA) به تصاویر ضبط شده دوربین‌ها در تاسیسات نطنز و فردو در زمانیکه بازرسان برای راستی‌آزمایی اطلاعات طراحی (DIV)، راستی‌آزمایی ذخایر موقت (IIV)، راستی‌آزمایی ذخایر فیزیکی (PIV)، و همچنین بازرسی‌های سرزده حضور ندارند.
 - دسترسی تحت مدیریت بازرسان آژانس (IAEA) به :
 - کارگاه‌های ساخت سانتریفیوژها^۴؛
 - کارگاه‌های ساخت روتور (گرداننده‌های) سانتریفیوژها و تاسیسات انبارداری؛
 - معادن اورانیوم، و استخراج و نورد اورانیوم.

^۱ بطور صریح‌تر، در این دوره ۶ ماهه، ایران UF6 به سانتریفیوژهای غیرفعال تزریق نخواهد کرد. ایران هیچ سانتریفیوژ بیشتری نصب نخواهد کرد. ایران اعلام می‌دارد که در این دوره نخست ۶ ماهه، سانتریفیوژهای موجود را تنها با سانتریفیوژهایی از همان نوع جایگزین می‌کند.

^۲ در فردو، هیچ غنی‌سازی فراتر از ۵٪ در ۴ آبشاری که مشغول غنی‌سازی هستند انجام نشده، و ظرفیت غنی‌سازی نیز افزایش نمی‌یابد. UF6 به ۱۲ آبشار دیگر تزریق نمی‌گردد و این آبشارها در وضعیت غیرفعال باقی می‌مانند. هیچ اتصالی میان آبشارها برقرار نمی‌گردد. ایران اعلام می‌دارد که در این دوره نخست ۶ ماهه، سانتریفیوژهای موجود را تنها با سانتریفیوژهایی از همان نوع جایگزین می‌کند.

^۳ ایران درباره نگرانی‌های مرتبط با ساخت راکتور اراک اعلام می‌دارد به مدت ۶ ماه راکتور را فعال نکرده و سوخت یا آب سنگین به محوطه راکتور منتقل نمی‌کند، و سوخت بیشتری برای راکتور آزمایش نکرده و سوخت بیشتر تولید نمی‌کند و اجزای باقی مانده راکتور را نصب نخواهد کرد.

^۴ تولید سانتریفیوژهای ایران در این دوره ۶ ماهه، مطابق برنامه‌ها، تنها با هدف جایگزین کردن دستگاه‌های صدمه دیده خواهد بود.

در مقابل، E3/EU+3 اقدامات داوطلبانه زیر را در پیش خواهند گرفت:

- تلاش‌ها به منظور کاهش بیشتر فروش نفت خام ایران متوقف شده، و مشتریان فعلی ایران قادر خواهند بود مقدار فعلی میانگین خرید نفت خام خود را ادامه دهند. فراهم کردن امکان بازگشت میزان مورد توافقی از درآمدها از خارج به داخل ایران، تعلیق تحریم‌های اتحادیه اروپا (EU) و ایالات متحده (US) در ارتباط با خدمات بیمه و حمل‌ونقل برای این دسته از معاملات.
- تعلیق تحریم‌های ایالات متحده (US) و اتحادیه اروپا (EU) بر:
 - صادرات پتروشیمی ایران، و نیز تحریم‌های خدمات مربوطه^۵؛
 - طلا و فلزات گرانبها، و تحریم‌های خدمات مربوطه.
- تعلیق تحریم‌های ایالات متحده (US) بر صنعت خودروسازی ایران، و نیز تحریم‌های خدمات مربوطه.
- صدور گواهی برای تامین و نصب قطعات یدکی لازم برای ایمنی پروازهای غیرنظامی در ایران و نیز خدمات مربوطه. صدور گواهی برای انجام بازرسی‌ها و تعمیرات لازم برای ایمنی [پروازها] در ایران و نیز خدمات مربوطه^۶.
- عدم صدور تحریم‌های جدید مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران توسط شورای امنیت سازمان ملل (UN).
- عدم صدور تحریم‌های جدید مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران توسط اتحادیه اروپا (EU).
- دولت ایالات متحده (US)، در چارچوب اختیارات قانونی رئیس‌جمهور و کنگره، از تحمیل تحریم‌های جدید مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران خودداری خواهد کرد.
- یک کانال مالی به منظور تسهیل روابط تجاری بشر دوستانه برای تامین نیازهای داخلی ایران، با استفاده از درآمدهای نفتی ایران در خارج از کشور ایجاد می‌گردد. روابط تجاری بشر دوستانه شامل مبادلاتی عبارت از محصولات غذایی و کشاورزی، دارو، تجهیزات پزشکی، و هزینه‌های پزشکی تحمیلی از خارج می‌باشد. این کانال از طریق بانک‌های خارجی مشخص و بانک‌های ایرانی تحریم نشده خواهد بود که به هنگام ایجاد این کانال مشخص خواهند شد.
 - این کانال همچنین موارد زیر را ممکن می‌سازد:
 - تراکنش‌های مورد نیاز ایران به منظور پرداخت تعهدات خود به سازمان ملل (UN)؛
 - پرداخت مستقیم شهریه دانشگاه‌ها و کالج‌ها برای دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در خارج از کشور، تا سقف مورد توافق، در این دوره شش ماهه.
- افزایش آستانه اختیارات اتحادیه اروپا (EU) جهت انجام مبادلات تجاری تحریم‌نشده تا سقف مبلغ مورد توافق.

^۵ منظور از «تحریم‌های خدمات مربوطه»، هر گونه خدمات همچون بیمه، حمل و نقل، و خدمات مالی مرتبط با تحریم‌های مورد اشاره ایالات متحده (US) و اتحادیه اروپا (EU) بوده، تا آنجاییکه آن خدمات به تحریم‌های مذکور مربوط باشد و برای تسهیل تراکنش‌های مربوطه لازم باشند. این خدمات می‌تواند مشمول هر یک از نهادهای تحریم نشده ایرانی باشد.

^۶ تعلیق تحریم‌ها می‌تواند شامل هر یک از خطوط هوایی تحریم نشده ایرانی و از جمله ایران‌ایر (Iran Air) باشد.

عناصر گام نهایی برای راه حل جامع *

گام نهایی راه حل جامع که اعضا قصد دارند مذاکره در خصوص آنرا در کمتر از یک سال پس از تصویب این سند به پایان رسانده و اجرای آنرا شروع کنند، بدین شرح است :

- دارای دوره زمانی بلند مدت مشخصی خواهد بود که مدت آن مورد توافق قرار خواهد گرفت.
- بیانگر حقوق و تعهدات اعضای معاهده NPT و توافقنامه پادمان‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) خواهد بود.
- رفع کامل کلیه تحریم‌های هسته‌ای شورای امنیت سازمان ملل، تحریم‌های چندجانبه هسته‌ای، تحریم‌های ملی هسته‌ای، شامل گام‌هایی برای دسترسی به حوزه‌های تجاری، فناوری، مالی و انرژی بر مبنای برنامه زمانبندی مورد توافق را در بر خواهد داشت.
- شامل یک برنامه غنی‌سازی تعریف شده توسط طرفین، با مشخصات مورد توافق طرفین، منطبق با نیازهای عملی، همراه با محدودیت‌های مورد توافق درباره گستره و سطح فعالیت‌های غنی‌سازی، ظرفیت غنی‌سازی، محل انجام غنی‌سازی، و ذخایر اورانیوم غنی‌شده، برای دوره زمانی مورد توافق، خواهد بود.
- رفع کامل نگرانی‌های مرتبط با راکتور اراک (که با عنوان IR-40 توسط IAEA شناخته می‌شود) را در بر خواهد داشت. بدون بازفراوری و بدون تاسیساتی که قادر به بازفراوری باشد، خواهد بود.
- اجرا و پیاده‌سازی کامل اقدامات شفاف‌ساز مورد توافق و نظارت ارتقا یافته را به همراه خواهد داشت. تصویب و اجرای «پروتکل الحاقی» در چارچوب اختیارات قانونی رئیس‌جمهور و مجلس ایران را نیز شامل خواهد شد.
- شامل همکاری‌های بین‌المللی هسته‌ای غیرنظامی باشد، که از آن جمله، دستیابی به راکتورهای مدرن آب سبک تولید انرژی و تحقیقاتی و تجهیزات مربوطه، و تامین سوخت هسته‌ای مدرن، و همچنین فعالیت‌های تحقیق و توسعه (R&D) مورد توافق، علاوه بر موارد دیگر خواهد بود.

به دنبال اجرای موفق گام نهایی راه حل جامع در طی دوره زمانی کامل آن، با برنامه هسته‌ای ایران همانند برنامه دیگر کشورهای فاقد سلاح هسته‌ای عضو NPT رفتار خواهد شد.

* در خصوص گام نهایی و هر یک از گام‌های میانی، اصل استاندارد «هیچ چیز مورد توافق نیست، مگر آنکه درباره همه چیز توافق شود» اعمال می‌شود.